

*Projekt
z dnia 30 stycznia 2008 r.*

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾
z dnia 2008 r.**

w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu

Na podstawie art. 90 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, z późn. zm.²⁾), zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) metody i zakres dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu;
- 2) górne i dolne progi oszacowania dla niektórych substancji w powietrzu wraz z dopuszczalną częstością przekraczania progów oszacowania;
- 3) zakresy wymaganych pomiarów, z podziałem na pomiary ciągłe oraz okresowe;
- 4) kryteria lokalizacji punktów poboru próbek substancji;
- 5) minimalną liczbę stałych punktów pomiarowych;
- 6) przypadki, gdy ocena jakości powietrza:
 - a) powinna być dokonywana metodami pomiarowymi,
 - b) może być dokonywana:
 - przy zastosowaniu kombinacji metod pomiarowych i metod modelowania,
 - metodami modelowania lub innymi metodami szacowania;
- 7) metodyki referencyjne oraz wymagania dotyczące jakości pomiarów;
- 8) zakres dokumentacji dotyczącej uzasadnienia lokalizacji punktów pomiarowych.

§ 2.1. Oceny poziomów substancji w powietrzu, dokonuje się w strefach w odniesieniu do:

- 1) dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu powiększonych o margines tolerancji;

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko na podstawie §1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 169, poz. 1199, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 124, Nr 75, poz. 493, Nr 88, poz. 587, Nr 124, poz. 859, Nr 147, poz. 1033, Nr 176, poz. 1238, Nr 181, poz. 1286 i Nr 191, poz. 1374.

- 2) dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu określonych dla terenu kraju ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin, a także w odniesieniu do alarmowych poziomów niektórych substancji;
- 3) docelowych poziomów substancji w powietrzu;
- 4) poziomów celów długoterminowych substancji w powietrzu.

2. Oceny poziomów substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia w zakresie dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM10, benzenu i ozonu w powietrzu oraz ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 dokonuje się w strefach na terenie całego kraju z wyłączeniem:

- 1) miejsc pracy;
- 2) miejsc, do których obowiązuje zakaz wstępu;
- 3) jezdni dróg i pasów rozdzielczych dróg z wyjątkiem sytuacji, w której piesi mają dostęp do pasa rozdzielczego;
- 4) miejsc, gdzie nie ma stałego osadnictwa.

3. Oceny poziomów substancji w powietrzu ze względu na ochronę roślin w zakresie dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i ozonu dokonuje się w strefach na terenie całego kraju z wyłączeniem miejsc, o których mowa w pkt 1-3 ust. 4 oraz z wyłączeniem aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy, zwanych dalej aglomeracjami i obszarów miast na prawach powiatu.

§ 3. Metody dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu obejmują metody pomiarowe, metod modelowania lub inne metody szacowania. Dla potrzeb ustalenia metody oceny poziomów substancji w powietrzu, odpowiednio do przypadków, o których mowa w § 11, określa się górne i dolne progi oszacowania.

§ 4.1. Górne i dolne progi oszacowania dla benzenu, dwutlenku azotu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, ozonu, pyłu zawieszonego PM10 (pył o średnicy aerodynamicznej ziaren do 10 μm), tlenku węgla oraz ołowiu, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 oraz dopuszczalne częstości ich przekraczania, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

2. Próg oszacowania uznaje się za dotrzymany:

- 1) w przypadku benzenu, dwutlenku azotu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, ołowiu w pyłe zawieszonym PM10, pyłu zawieszonego PM10 i tlenku węgla, jeżeli podczas pięciu poprzednich lat był on przekraczany co najwyżej w dwóch odrębnych latach;
- 2) w przypadku ozonu, jeżeli podczas pięciu poprzednich lat był on przekraczany co najwyżej w jednym roku;

3) w przypadku arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu, jeżeli podczas pięciu poprzednich lat był on przekraczany co najwyżej w trzech odrębnych latach.

3. W przypadku braku danych pomiarowych z okresu poprzednich pięciu lat, do określenia dotrzymania progu oszacowania, o którym mowa w ust. 2, wykorzystuje się dane z krótszego okresu pomiarowego, jeżeli pomiary były prowadzone w czasie i w miejscach o najwyższych poziomach substancji w powietrzu, w połączeniu z wynikami inwentaryzacji emisji i modelowania.

§ 5.1. W przypadku oceny poziomów substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykorzystuje się w szczególności wyniki pomiarów z punktów poboru próbek substancji spełniających kryteria określone w § 2 ust. 2.

2. W przypadku oceny poziomów substancji w powietrzu ze względu na ochronę roślin wykorzystuje się w szczególności wyniki pomiarów z punktów poboru próbek substancji spełniających kryteria określone w § 2 ust. 3.

3. Pomiary poziomów substancji, które przyczyniają się do tworzenia ozonu przyziemnego w powietrzu, obejmujące co najmniej tlenki azotu, tlenek węgla i lotne związki organiczne prowadzi się w co najmniej jednym punkcie pomiarowym w kraju.

4. Wykaz substancji, które przyczyniają się do tworzenia ozonu przyziemnego w powietrzu, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

5. Pomiary poziomu pyłu zawieszonego PM_{2,5} (pył o średnicy aerodynamicznej ziaren do 2,5 µm) w powietrzu prowadzi się w co najmniej jednym punkcie pomiarowym w aglomeracji. Stanowiska pomiarowe pyłu zawieszonego PM_{2,5} powinny być w miarę możliwości zainstalowane na stacjach tła miejskiego, gdzie mierzony jest również pył zawieszony PM₁₀.

6. W celu określenia udziału benzo(a)pirenu w wielopierścieniowych węglowodorach aromatycznych obecnych w powietrzu oprócz pomiarów benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ prowadzi się pomiary zawartości benzo(a)antracenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(j)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu, dibenzo(a,h)antracenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ na jednej stacji pomiarowej tła miejskiego w województwie.

7. Pomiary całkowitej rtęci w stanie gazowym, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu, benzo(a)antracenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(j)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu, dibenzo(a,h)antracenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz całkowitej depozycji tych zanieczyszczeń prowadzi się na co najmniej trzech stacjach tła w kraju.

§ 6.1. Punkty poboru próbek substancji przy prowadzeniu pomiarów poziomów benzenu, dwutlenku azotu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu,

pyłu zawieszonego PM10 i tlenku węgla w powietrzu z uwagi na ochronę zdrowia ludzi powinny być zlokalizowane tak, aby:

- 1) dostarczały danych z obszarów stref, o najwyższych poziomach substancji w powietrzu, na które ludność będzie narażona przez okres odpowiedni do okresu uśredniania wyników pomiarów, dla którego określono poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe lub poziomy celów długoterminowych substancji w powietrzu;
- 2) dostarczały danych z innych niż określone w pkt 1 obszarów stref, dotyczących narażenia ogółu ludności;
- 3) były reprezentatywne dla:
 - a) obszaru o powierzchni co najmniej 200 m² w przypadku pomiarów prowadzonych z uwagi na oddziaływanie transportu,
 - b) obszaru o powierzchni kilku km² w przypadku pomiarów tła miejskiego,
 - c) obszaru o powierzchni co najmniej 250m x 250m w przypadku pomiarów arsenu, kadmu, niklu lub benzo(a)pirenu prowadzonych z uwagi na oddziaływanie przemysłu,
 - d) podobnych lokalizacji nieznajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie.

2. Punkty poboru próbek substancji przy prowadzeniu pomiarów poziomów tlenków azotu i dwutlenku siarki w powietrzu z punktu widzenia ochrony roślin powinny być:

- 1) zlokalizowane w odległości ponad 20 km od aglomeracji lub ponad 5 km od innych obszarów zabudowanych, instalacji i głównych szlaków komunikacyjnych;
- 2) reprezentatywne dla obszaru o powierzchni co najmniej 1000 km².

3. Punkty poboru próbek substancji przy prowadzeniu pomiarów z uwagi na oddziaływanie transportu powinny być lokalizowane tak, aby:

- 1) w przypadku benzenu, dwutlenku azotu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM10 i tlenku węgla znajdowały się co najmniej 25 m od krańca głównych skrzyżowań i co najmniej 4 m od środka najbliższego pasa jezdni;
- 2) w przypadku dwutlenku azotu i tlenku węgla czerpnia znajdowała się nie dalej niż 5 m od krawężnika najbliższej jezdni;
- 3) w przypadkach benzenu, ołowiu i pyłu zawieszonego PM10 czerpnia znajdowała się na linii zabudowy.

4. Przy prowadzeniu pomiarów z uwagi na oddziaływanie przemysłu w przypadku pomiarów arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu przynajmniej jeden punkt poboru próbek substancji powinien znajdować się po stronie nawietrznej od instalacji na najbliższym terenie mieszkalnym.

5. Kryteria lokalizacji punktów pomiarowych do oceny poziomu ozonu określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 7. Wyboru punktów pomiarowych należy dokonać w taki sposób, aby:

- 1) przepływ powietrza wokół czerpni nie był ograniczony żadnymi przeszkodami;
- 2) czerpnia była umieszczona w odległości kilku metrów od budynków, drzew i innych przeszkód, z tym że:
 - a) w przypadku benzenu, dwutlenku azotu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM10 i tlenku węgla w odległości przynajmniej 0,5 m od najbliższego budynku, w przypadku stacji ustanowionych ze względu na monitoring jakości powietrza na linii zabudowy,
 - b) w przypadku ozonu w odległości nie mniejszej niż dwukrotna różnica wysokości przeszkody wyższej od czerpni;
- 3) czerpnia znajdowała się na wysokości od 1,5 m do 4 m powyżej poziomu gruntu, z zastrzeżeniem pkt 4;
- 4) czerpnia mogła zostać usytuowana wyżej (do 8 m), w szczególności jeżeli punkt poboru próbek ma być reprezentatywny dla większego obszaru;
- 5) uniknąć ponownego zasysania przez czerpnię powietrza odprowadzanego z punktu pomiarowego;
- 6) uniknąć bezpośredniego zasysania przez czerpnię substancji przed ich dostatecznym wymieszaniem z powietrzem;
- 7) w przypadku ozonu czerpnia znajdowała się w odległości większej niż 10 m od najbliższej drogi i w odległości tym większej, im większe jest natężenie ruchu drogowego.

§ 8.1. Minimalną liczbę stałych punktów pomiarowych przy prowadzeniu pomiarów poziomów benzenu, dwutlenku azotu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, pyłu zawieszonego PM10 i tlenku węgla w powietrzu w strefach, w których substancje te wprowadzane są w sposób niezorganizowany lub z małych instalacji rozumianych jako wymagające pozwolenia instalacje zaliczane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport o oddziaływaniu na środowisko może być wymagany, określa załącznik nr 4 do rozporządzenia. Jeżeli w strefie substancje te wprowadzane są także z dużych instalacji rozumianych jako instalacje mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których wymagany jest raport o oddziaływaniu na środowisko, przynajmniej jeden punkt pomiarowy powinien być zlokalizowany w miejscu największego oddziaływania tych instalacji.

2. Przy prowadzeniu pomiarów poziomów benzenu, dwutlenku azotu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, pyłu zawieszonego PM10, tlenku węgla i ołowiu w pyłe zawieszonym PM10 w powietrzu w strefach, w których substancje te wprowadzane są z dużych instalacji rozumianych jako instalacje mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których wymagany jest raport o oddziaływaniu na środowisko, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, z tym że przynajmniej jeden punkt pomiarowy powinien być zlokalizowany w miejscu największego oddziaływania instalacji.

3. Minimalną liczbę stałych punktów pomiarowych przy prowadzeniu pomiarów poziomów arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w powietrzu w strefach, w których substancje te wprowadzane są w sposób niezorganizowany lub z małych instalacji rozumianych jako wymagające pozwolenia instalacje zaliczane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport o oddziaływaniu na środowisko może być wymagany, określa załącznik nr 4 do rozporządzenia. Przy prowadzeniu pomiarów arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu ze względu na oddziaływanie instalacji wymagających pozwoleń zintegrowanych punkt pomiarowy powinien być tak zlokalizowany, aby umożliwiał monitorowanie zastosowania najlepszych dostępnych technik przez te instalacje.

4. Minimalna liczba stałych punktów pomiarowych przy prowadzeniu pomiarów poziomów tlenków azotu i dwutlenku siarki w powietrzu ze względu na ochronę roślin wynosi:

- 1) 1 na 20000 km², jeżeli poziomy tych substancji w powietrzu przekraczają górny próg oszacowania;
- 2) 1 na 40000 km², jeżeli poziomy tych substancji w powietrzu nie przekraczają górnego progu oszacowania i są wyższe od dolnego progu oszacowania.

5. Minimalna liczba stałych punktów pomiarowych, o których mowa w ust. 1-3, dotyczy przypadku, gdy pomiary stanowią jedyne źródło informacji o jakości powietrza.

§ 9.1. Minimalną liczbę stałych punktów pomiarowych przy prowadzeniu pomiarów poziomu ozonu w powietrzu, gdy pomiary stanowią jedyne źródło informacji, określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

2. W strefach, w których pomiary poziomów ozonu są wymagane, prowadzi się również pomiary ciągle poziomów dwutlenku azotu i tlenku azotu w powietrzu z tym, że liczba punktów pomiarowych dla prowadzenia pomiarów dwutlenku azotu i tlenku azotu może być o połowę mniejsza niż określona w załączniku nr 5.

3. Jeżeli w strefie jest tylko jeden stały punkt pomiarowy, muszą być równocześnie prowadzone pomiary poziomów dwutlenku azotu i tlenku azotu, z wyjątkiem stanowiska pozamiejskiego (wiejskiego).

§ 10.1. W strefach, w których wymagane są pomiary poziomów substancji w powietrzu, liczba tych punktów może być mniejsza, niż określona w § 8 i 9, jeżeli wyniki pomiarów są uzupełniane danymi z innych źródeł, takich jak metody modelowania, inwentaryzacje emisji, pomiary okresowe.

2. W strefach, gdzie spełniony jest warunek, o którym mowa w ust. 1 liczba stałych punktów pomiarowych musi być wystarczająca, aby przy zastosowaniu metod, o których mowa w ust. 1 dokonać rzetelnej oceny poziomów substancji w powietrzu.

§ 11.1. Oceny poziomu substancji w powietrzu w strefach, w których poziom substancji przekracza górny próg oszacowania, dokonuje się na podstawie pomiarów ciągłych rozumianych jako pomiary automatyczne lub jako pomiary manualne prowadzone w sposób systematyczny, odpowiednio do metodyk referencyjnych, o których mowa w § 12, w stałych punktach pomiarowych, z zastrzeżeniem § 9 ust. 1.

2. Dla ocen, o których mowa w ust. 1 można dodatkowo wykorzystać metody modelowania.

3. Oceny poziomu substancji w powietrzu w strefach, w których poziom substancji nie przekracza górnego progu oszacowania, dokonuje się na podstawie kombinacji pomiarów w stałych punktach pomiarowych i metod modelowania lub innych technik szacowania, w szczególności pomiarów okresowych i szacunków obiektywnych na podstawie analizy emisji, z zastrzeżeniem ust. 5.

4. Oceny poziomu substancji w powietrzu w strefach, w których poziom substancji nie przekracza dolnego progu oszacowania, można dokonać wyłącznie na podstawie metodyk modelowania lub innych technik szacowania, w szczególności pomiarów okresowych i szacunków obiektywnych na podstawie analizy emisji, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Oceny poziomu dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i ozonu na terenie stref będących aglomeracjami, dokonuje się na podstawie pomiarów ciągłych w stałych punktach pomiarowych.

§ 12. 1. Metodyki referencyjne poboru próbek i analiz poziomów substancji oraz wymagania odnośnie do sposobów oceny poziomów substancji, w tym modelowania jakości powietrza oraz wymagania dotyczące jakości pomiarów, określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

2. Stężenia substancji w powietrzu ustala się:

- 1) w przypadku substancji gazowych – w warunkach temperatury 293 K i ciśnieniu atmosferycznym 101,3 kPa;
- 2) w przypadku pyłu zawieszonego i substancji zawartych w pyle – w warunkach otoczenia pod względem temperatury i ciśnienia atmosferycznego w dniu pomiaru.

§ 13.1. Lokalizacja punktu pomiarowego i warunki jego otoczenia powinny być udokumentowane.

2. Dokumentacja punktu pomiarowego powinna być aktualizowana na bieżąco i weryfikowana nie rzadziej niż raz do roku.

3. Zakres dokumentacji dotyczącej uzasadnienia lokalizacji punktów pomiarowych określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia³⁾.

Minister Środowiska

W porozumieniu:
Minister Zdrowia

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 87, poz. 798), które na podstawie art. 12 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 587) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załączniki do rozporządzenia

Ministra Środowiska z dnia (poz.)

ZALĄCZNIK Nr 1

GÓRNE I DOLNE PROGI OSZACOWANIA ORAZ DOPUSZCZALNE CZĘSTOŚCI ICH PRZEKRACZANIA

Tabela 1. Górne i dolne progi oszacowania dla benzenu, dwutlenku azotu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, pyłu zawieszony PM10 i tlenku węgla oraz dopuszczalne częstości ich przekraczania

Lp.	Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników pomiarów	Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Górny próg oszacowania		Dolny próg oszacowania	
				% poziomu dopuszczalnego (wartość w $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	dopuszczalna częstość przekroczeń w roku kalendarzowym	% poziomu dopuszczalnego (wartość w $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	dopuszczalna częstość przekroczeń w roku kalendarzowym
1	benzen	rok kalendarzowy	5 ¹⁾	70 (3,5)	-	40 (2)	-
2	dwutlenek azotu (ditlenek azotu)	jeden rok kalendarzowy	200 ¹⁾	70 (140)	18 razy	50 (100)	18 razy
		rok kalendarzowy	40 ¹⁾	80 (32)	-	65 (26)	-
	tlenki azotu	rok kalendarzowy	30 ²⁾	80 (24)	-	65 (19,5)	-
3	dwutlenek siarki (ditlenek siarki)	24 godziny	125 ¹⁾	60 (75)	3 razy	40 (50)	3 razy
		rok kalendarzowy	20 ²⁾	60 (12)	-	40 (8)	-
4	ołów	rok kalendarzowy	0,5 ¹⁾	70 (0,35)	-	50 (0,25)	-
5	pył zawieszony PM10	24 godziny	50 ¹⁾	60 (30)	7 razy	40 (20)	7 razy
		rok kalendarzowy	40 ¹⁾	35 (14)	-	25 (10)	-
6	tlenek węgla	8 godzin	10000 ¹⁾	70 (7000)	-	50 (5000)	-

Objaśnienia:

- 1) Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę zdrowia ludzi,
- 2) Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę roślin.

Tabela 2. Górne i dolne progi oszacowania dla arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu

Lp.	Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników pomiarów	Docelowy poziom substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi [ng/m ³]	Górny próg oszacowania wyrażony jako % poziomu docelowego (wartość w ng/m ³)	Dolny próg oszacowania wyrażony jako % poziomu dopuszczalnego (wartość w ng/m ³)
1	arsen	rok kalendarzowy	6	60 (3,6)	40 (2,4)
2	kadm	rok kalendarzowy	5	60 (3)	40 (2)
3	nikiel	rok kalendarzowy	20	70 (14)	50 (10)
4	benzo(a)piren	rok kalendarzowy	1	60 (0,6)	40 (0,4)

Tabela 3. Górne progi oszacowania dla ozonu

Lp.	Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom celu długoterminowego dla ozonu w powietrzu	Górny próg oszacowania wyrażony jako % poziomu celu długoterminowego	Dolny próg oszacowania wyrażony jako % poziomu celu długoterminowego
1	ozon	8 godzin	120 µg/m ³ ¹⁾	100 (120 µg/m ³)	-
		okres wegetacyjny (1V-31VII)	6000 µg/m ³ x h ²⁾	100 (6000 µg/m ³ x h)	-

Objaśnienia:

- 1) Poziom celu długoterminowego ze względu na ochronę zdrowia ludzi.
- 2) Poziom celu długoterminowego ze względu na ochronę roślin.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

WYKAZ SUBSTANCJI, KTÓRE PRZYCZYNIĄ SIĘ DO TWORZENIA OZONU PRZYZIEMNEGO W POWIETRZU

tlenki azotu			
tlenek węgla	1-buten	izopren	etylobenzen
etan	trans-2-buten	heksan	m+p-ksylen
etylen	cis-2-buten	i-heksan	o-ksylen
acetylen	1,3-butadien	heptan	1,2,4-trimetylobenzen
propan	pentan	oktan	1,2,3-trimetylobenzen
propylen	i-pentan	i-oktan	1,3,5-trimetylobenzen
butan	1-penten	benzen	formaldehyd
i-butan	2-penten	toluen	węglowodory inne niż metan ogółem

KRYTERIA LOKALIZACJI PUNKTÓW POMIAROWYCH DO OCENY POZIOMU OZONU

Punkty poboru próbek przy prowadzeniu pomiarów poziomu ozonu w powietrzu z uwagi na:

1. Ochronę zdrowia ludzi:

- 1) w stanowisku miejskim powinny:
 - a) uwzględniać ocenę narażenia ludności na ozon, to znaczy być zlokalizowane na obszarach z dużą gęstością zaludnienia i stosunkowo wysokimi stężeniami ozonu,
 - b) reprezentować obszar kilku km²,
 - c) być zlokalizowane z dala od wpływu źródeł emisji lokalnych, takich jak ruch samochodowy, stacje benzynowe,
 - d) być zlokalizowane w miejscach dobrze przewietrzanych,
 - e) być zlokalizowane na obszarach z zabudową mieszkaniową, takich jak osiedla i na terenach handlowych w obrębie miast (z dala od drzew); należy brać pod uwagę szerokie ulice i skwery z bardzo ograniczonym ruchem samochodów lub zamknięte dla ruchu ulicznego, obszary otwarte, takie jak boiska, tereny sportowe i rekreacyjne;

2. Ochronę zdrowia ludzi i roślin:

- 1) w stanowisku podmiejskim powinny:
 - a) uwzględniać ocenę narażenia ludności i roślin na obrzeżach aglomeracji, tam gdzie poziomy ozonu wykazują wartości najwyższe,
 - b) reprezentować obszar kilkudziesięciu km²,
 - c) być zlokalizowane w pewnej odległości od obszaru emisji maksymalnych, po stronie zawietrznej dla dominującego kierunku lub kierunków wiatru występujących w warunkach sprzyjających do powstawania wysokich stężeń ozonu,
 - d) być zlokalizowane w miejscach pobytu ludzi oraz występowania wrażliwych upraw lub naturalnych ekosystemów zlokalizowanych na obrzeżach aglomeracji narażonych na wysokie poziomy ozonu,
 - e) być zlokalizowane po nawietrznej stronie miasta w obszarach podmiejskich w celu określenia regionalnego tła stężeń ozonu;
- 2) w stanowisku pozamiejskim (wiejskim) powinny:
 - a) uwzględniać ocenę narażenia ludności, upraw i naturalnych ekosystemów na stężenia ozonu,
 - b) być zlokalizowane na terenie niewielkich osiedli lub na obszarach, gdzie występują naturalne ekosystemy, lasy lub uprawy,
 - c) być zlokalizowane z dala od bezpośredniego wpływu źródeł emisji lokalnych, takich jak zakłady przemysłowe i drogi,
 - d) być zlokalizowane na terenach otwartych, ale nie na szczytach górskich.

ZAŁĄCZNIK Nr 4

MINIMALNA LICZBA STAŁYCH PUNKTÓW POMIAROWYCH PRZY PROWADZENIU POMIARÓW POZIOMÓW BENZENU, DWUTLENKU AZOTU, TLENKÓW AZOTU, DWUTLENKU SIARKI, OŁOWIU, ARSENU, KADMU, NIKLU, BENZO(A)PIRENU, PYŁU ZAWIESZONEGO PM10 I TLENKU WĘGLA W POWIETRZU W STREFACH, W KTÓRYCH SUBSTANCJE TE WPROWADZANE SĄ W SPOSÓB NIEZORGANIZOWANY LUB Z MAŁYCH INSTALACJI

Liczba mieszkańców strefy w tysiącach	Poziom substancji w powietrzu przekracza górny próg oszacowania ¹⁾			Poziom substancji w powietrzu znajduje się pomiędzy górnym a dolnym progiem oszacowania			Dla SO ₂ i NO ₂ w aglomeracjach, w których poziomy nie przekraczają dolnego progu oszacowania
	Benzen, dwutlenek azotu, tlenki azotu, dwutlenek siarki, ołów, pył zawieszony PM10, tlenek węgla	Arsen, kadm, nikiel	Benzo(a)piren	Benzen, dwutlenek azotu, tlenki azotu, dwutlenek siarki, ołów, pył zawieszony PM10, tlenek węgla	Arsen, kadm, nikiel	Benzo(a)piren	
0 – 249	1	1	1	1	1	1	-
250 - 499	2	1	1	1	1	1	1
500 - 749	2	1	1	1	1	1	1
750 - 999	3	2	2	1	1	1	1
1000 - 1499	4	2	2	2	1	1	1
1500 - 1999	5	2	2	2	1	1	1
2000 - 2749	6	2	3	3	1	1	2
2750 - 3749	7	2	3	3	1	1	2
3750 - 4749	8	3	4	4	2	2	2
4750 - 5999	9	4	5	4	2	2	2
> 6000	10	5	5	5	2	2	3

Objaśnienie:

- ¹⁾ W przypadku benzenu, benzo(a)piranu, arsenu, kadmu, niklu, dwutlenku azotu, pyłu zawieszzonego PM10 i tlenku węgla należy uwzględnić przynajmniej jeden punkt pomiaru tła miejskiego. Dodatkowo w przypadku benzenu, benzo(a)piranu, dwutlenku azotu, pyłu zawieszzonego PM10 i tlenku węgla należy uwzględnić jeden punkt pomiarowy do oceny poziomu substancji w rejonie oddziaływania ruchu drogowego, pod warunkiem że nie spowoduje to zwiększenia liczby punktów poboru próbek.

ZAŁĄCZNIK Nr 5

MINIMALNA LICZBA STAŁYCH PUNKTÓW POMIAROWYCH PRZY PROWADZENIU POMIARÓW POZIOMU OZONU W POWIETRZU, GDY POMIARY STANOWIĄ JEDYNE ŹRÓDŁO INFORMACJI

Populacja aglomeracji lub strefy (w tysiącach)	Agglomeracje (stanowisko miejskie i podmiejskie) ¹⁾	Inne strefy (stanowisko podmiejskie i pozamiejskie) ¹⁾	Stanowisko pozamiejskie ²⁾
0 - 249	-	-	1 stacja na 25000 km ² jako średnia gęstość we wszystkich strefach w kraju
250 - 499	1	1	
500 - 999	2	2	
1000 - 1499	3	3	
1500 - 1999	3	4	
2000 - 2749	4	5	
2750 - 3750	5	6	
> 3750	1 dodatkowa stacja na 2 miliony mieszkańców	1 dodatkowa stacja na 2 miliony mieszkańców	

Objaśnienia:

- ¹⁾ Przynajmniej jedno stanowisko podmiejskie, w miejscu gdzie występuje największe narażenie ludności. W przypadku aglomeracji przynajmniej połowę powinny stanowić stanowiska podmiejskie.
- ²⁾ Jeżeli populacja strefy jest mniejsza od 249000, a w strefie przekraczany jest górny próg oszacowania, to wówczas koordynacja działań pomiędzy takimi strefami musi zapewnić właściwą ocenę poziomu ozonu w oparciu o stanowisko pozamiejskie.

**METODYKI REFERENCYJNE POBORU PRÓBEK I ANALIZ POZIOMÓW
SUBSTANCJI ORAZ WYMAGANIA ODNOŚNIE DO SPOSOBÓW OCENY
POZIOMÓW SUBSTANCJI, W TYM MODELOWANIA JAKOŚCI POWIETRZA,
ORAZ WYMAGANIA DOTYCZĄCE JAKOŚCI POMIARÓW**

Tabela 1. Metodyki referencyjne poboru próbek i analiz poziomów substancji

Lp.	Substancja	Metodyki referencyjne
1.	Benzen	PN-EN 14662:2005 - Jakość powietrza atmosferycznego. Standardowa metoda pomiaru stężeń benzenu (części 1-3)
2.	Benzo(a)piren	prPN-prEN 15549:2006 – Jakość powietrza atmosferycznego. Standardowa metoda oznaczania benzo(a)pirenu
3.	Dwutlenek Azotu; tlenki azotu	PN-EN 14211:2005(U) - Jakość powietrza atmosferycznego. Standardowa chemiluminescencyjna metoda pomiaru stężenia monotlenku i ditlenku azotu
4.	Dwutlenek siarki	PN-EN 14212: 2005 (U)- Jakość powietrza atmosferycznego. Standardowa fluorescencyjna metoda UV oznaczania stężenia ditlenku siarki
5.	Ołów, arsen, kadm, nikiel	PN-EN 14902:2006 - Jakość powietrza atmosferycznego. Standardowa metoda oznaczania Pb, Cd, As i Ni we frakcji PM10 pyłu zawieszonego
6.	Ozon	PN-EN 14625:2005 (U)- Jakość powietrza atmosferycznego. Standardowa metoda pomiaru stężenia ozonu z zastosowaniem fotometrii UV
7.	Pył zawieszony PM10	PN-EN 12341:2006 - Jakość powietrza. Oznaczanie frakcji PM10 pyłu zawieszonego. Metoda odniesienia i procedura badania terenowego do wykazania równoważności stosowanej metody pomiarowej z metodą odniesienia (tekst w polskiej wersji językowej)
8.	Pył zawieszony PM2,5	PN-EN 14907:2006 (U) - Jakość powietrza atmosferycznego. Standardowa grawimetryczna metoda oznaczania frakcji masowej PM2,5 pyłu zawieszonego
9.	Tlenek węgla	PN-EN 14626:2005 (U) - Jakość powietrza atmosferycznego. Standardowa metoda oznaczania stężenia tlenku węgla z zastosowaniem niedyspersyjnej spektrometrii w podczerwieni
10.	Rtęć	Zautomatyzowana metoda oparta na atomowej spektrometrii absorpcyjnej lub atomowej spektrometrii fluorescencyjnej

Tabela 2. Wymagania, jakie mają spełniać wyniki pomiarów ciągłych

Wymagania	Dwutlenek siarki, dwutlenek azotu i tlenki azotu	Zanieczyszczenia pyłowe i ołów	Benzen	Tlenek węgla	Ozon, dwutlenek azotu i tlenek azotu ¹⁾	Benzo(a)piren	Arsen, kadm, nikiel	Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne inne niż benzo(a)piren, rtęć gazowa ogółem	Całkowita depozycja
Dokładność ²⁾	15%	25%	25%	15%	15%	50%	40%	50%	70%
Minimalny procent ważnych danych	90%	90%	90%	90%	90% w lecie 75% w zimie	90%	90%	90%	90%
Pokrycie czasu						33%	50%		

Objaśnienia:

¹⁾ Na stacjach mierzących stężenia ozonu.

²⁾ Dokładność pomiaru zdefiniowana jest w PN-ISO 5725:2002 Dokładność (poprawność i precyzja) metod i wyników pomiarów, a także w Przewodniku „Wyrażanie niepewności pomiaru” (Główny Urząd Miar, 1999).

Udziały procentowe w tabeli podane są dla pojedynczych pomiarów uśrednionych odpowiednio do okresu uśredniania wyników pomiarów, dla którego określono poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe lub poziomy celów długoterminowych substancji w powietrzu, dla 95% przedziału ufności.

Wymagania odnośnie do minimalnej ilości ważnych danych nie uwzględniają utraty danych z powodu regularnej kalibracji lub normalnej konserwacji sprzętu.

Tabela 3. Wymagania, jakie mają spełniać wyniki pomiarów okresowych

Wymagania	Dwutlenek siarki, dwutlenek azotu i tlenki azotu	Zanieczyszczenia pyłowe i ołów	Benzen	Tlenek węgla	Ozon, dwutlenek azotu i tlenek azotu ¹⁾	Benzo(a)piren	Arsen, kadm, nikiel	Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne inne niż benzo(a)piren, rtęć gazowa ogółem	Całkowita depozycja
Dokładność ²⁾	25%	50%	30%	25%	30%	50%	40%	50%	70%
Minimalny procent ważnych danych	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
Pokrycie czasu ³⁾	14%	14%	14%	14%	>10% w lecie	14%	14%	14%	33%

Objaśnienia:

¹⁾ Na stacjach mierzących stężenia ozonu.

²⁾ Dokładność pomiaru zdefiniowana jest w PN-ISO 5725:2002 Dokładność (poprawność i precyzja) metod i wyników pomiarów, a także w Przewodniku „Wyrażanie niepewności pomiaru” (Główny Urząd Miar, 1999).

³⁾ Jeden pomiar tygodniowo w sposób losowy, równomiernie w ciągu roku lub osiem tygodni równomiernie w ciągu roku.

Udziały procentowe w tabeli podane są dla pojedynczych pomiarów uśrednionych odpowiednio do okresu uśredniania wyników pomiarów, dla którego poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe lub poziomy celów długoterminowych substancji w powietrzu, dla 95% przedziału ufności.

Tabela 4. Wymagania, jakie mają spełniać wyniki modelowania

Dokładność ¹⁾	Dwutlenek siarki, dwutlenek azotu i tlenki azotu	Zanieczyszczenia pyłowe i ołów	Benzen	Tlenek węgla	Ozon	Benzo(a)piren	Arsen, kadm, nikiel	Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne inne niż benzo(a)piren, rtęć gazowa ogółem	Całkowita depozycja
stężenie średnie godzinowe	50% do 60%		-	-	50% w dzień	-	-	-	-
stężenie średnie ośmiogodzinne	-	-	-	50%	50%	-	-	-	-
stężenie średnie dobowe	50%	-	-	-	-	-	-	-	-
stężenie średnie roczne	30%	50%	50%	-	-	60%	60%	60%	60%

Objaśnienie:

¹⁾ Dokładność modelowania definiowana jest jako maksymalne odchylenie mierzonych i obliczanych poziomów substancji odpowiednio do okresu uśredniania wyników pomiarów, dla którego określono poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe lub poziomy celów długoterminowych substancji w powietrzu.

Tabela 5. Wymagania, jakie mają spełniać obiektywne metody szacowania

	Dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenki azotu i ozon	Zanieczyszczenia pyłowe i ołów	Benzen	Tlenek węgla	Ozon	Benzo(a)piren	Arsen, kadm, nikiel	Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne inne niż benzo(a)piren, rtęć gazowa ogółem	Całkowita depozycja
Dokładność ¹⁾	75%	100%	100%	75%	75%	100%	100%	100%	100%

Objaśnienie:

¹⁾ Dokładność oszacowania definiowana jest jako maksymalne odchylenie mierzonych i obliczanych poziomów substancji odpowiednio do okresu uśredniania wyników pomiarów, dla którego określono poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe lub poziomy celów długoterminowych substancji w powietrzu.

ZAKRES DOKUMENTACJI DOTYCZĄCEJ UZASADNIENIA LOKALIZACJI PUNKTÓW POMIAROWYCH

Dokumentacja stacji pomiarowej (punktu pomiarowego) powinna zawierać co najmniej:

1. Dane o stacji:

- 1) nazwa stacji;
- 2) krajowy kod stacji;
- 3) międzynarodowy kod stacji;
- 4) adres stacji;
- 5) współrzędne geograficzne w układzie WGS84 (szerokość N: dd°mm'ss.ss"; długość E: dd°mm'ss.ss");
- 6) współrzędne prostokątne;
- 7) wysokość n.p.m.;
- 8) typ obszaru, na którym znajduje się stacja:
 - a) obszar miejski,
 - b) obszar podmiejski,
 - c) obszar pozamiejski;
- 9) typ stacji:
 - a) komunikacyjna,
 - b) w strefie oddziaływania przemysłu lub zakładu,
 - c) tło miejskie,
 - d) tło podmiejskie,
 - e) tło regionalne,
 - f) tło ponadregionalne,
 - g) typ nieokreślony;
- 10) data uruchomienia stacji;
- 11) właściciel stacji.

2. Dane o otoczeniu stacji:

- 1) zdjęcia stacji przynajmniej z czterech podstawowych kierunków;
- 2) dokładną mapę otoczenia stacji, z zaznaczeniem lokalizacji stacji i wszelkich obiektów znajdujących się w jej bezpośrednim otoczeniu, w tym drzew i zarośli (miejsca lokalizacji stacji powinny podlegać regularnej kontroli, z wykorzystaniem sporządzonej dokumentacji w celu stwierdzenia czy kryteria wyboru pozostają aktualne przez cały czas).

3. Dane o źródłach zanieczyszczeń:

- 1) kategoria źródeł zanieczyszczeń o największym wpływie na otoczenie stacji (wg klasyfikacji SNAP);

2) źródła emisji zanieczyszczeń:

- a) nazwa obiektu,
- b) odległość obiektu,
- c) azymut,
- d) wysokość głównych emitorów,
- e) emitowane zanieczyszczenia;

3) informacje o ruchu drogowym, w przypadku stacji komunikacyjnych:

- a) odległość od drogi,
- b) średnie natężenie ruchu.

4. Informacje na temat stanowisk pomiarowych:

- 1) mierzone zanieczyszczenia;
- 2) mierzone parametry meteorologiczne;
- 3) metody pomiaru/analizy.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 90 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, Nr 169, poz. 1199, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 124, Nr 75, poz. 493, Nr 88, poz. 587 i Nr 124, poz. 859 Nr 147, poz. 1033, Nr 176, poz. 1238, Nr 181, poz. 1286 i Nr 191, poz. 1374), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw.

Konieczność zmiany rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 87, poz. 798) wynika ze zmiany brzmienia art. 90 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska i ma na celu dostosowanie przepisów krajowych do wymagań dyrektywy 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. WE L 23 z 26.01.2005, str. 3). Dyrektywa ta poszerza obowiązek oceny poziomu substancji w powietrzu w strefach o nowe substancje: arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren (w pyłe zawieszonym PM10) oraz wprowadza obowiązek monitoringu tych zanieczyszczeń w depozycji całkowitej, a także pomiarów rtęci gazowej oraz wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych dla których wskaźnikiem jest benzo(a)piren.

Zgodnie z ww. dyrektywą nr 2004/107/WE system oceny jakości powietrza z rozszerzonym programem pomiarowym, w tym codzienne wykonywanie pomiarów wysokiej jakości powinien zostać uruchomiony od początku 2007 r.

Uwzględniając wymogi nowej dyrektywy w projekcie rozporządzenia rozszerzono zakres dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu o nowe substancje (arsen, kadm, nikiel, benzo(a)piren) i określono dla nich wymogi oceny, w tym wartość górnego i dolnego progu oszacowania oraz sposób określania przekroczeń tych progów. Ponadto określono minimalną liczbę punktów poboru próbek do pomiarów stężeń tych substancji oraz kryteria ich lokalizacji.

W celu oceny tła zanieczyszczenia metalami ciężkimi i WWA na 3 wybranych stacjach tła pozamiejskiego rozporządzenie wprowadza wymóg prowadzenia pomiarów poziomów: całkowitej rtęci w stanie gazowym, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu, benzo(a)antracenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(j)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu, dibenzo(a,h)antracenu w pyłe zawieszonym PM10 oraz całkowitej depozycji tych zanieczyszczeń. Obowiązek wykonywania pomiarów metali ciężkich i WWA na stacjach tła wynika z art. 4 ust. 9 dyrektywy 2004/107/WE.

Celem określenia udziału benzo(a)pirenu w WWA, dla którego jako wskaźnika WWA został określony poziom docelowy, projekt rozporządzenia wprowadza obowiązek pomiaru benzo(a)antracenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(j)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu, dibenzo(a,h)antracenu w pyle zawieszonym PM10 na jednej stacji monitoringu tła miejskiego w województwie. Obowiązek ten wynika z art. 4 ust. 8 dyrektywy 2004/107/WE.

Projekt rozporządzenia dostosowany jest również do zmian, które wprowadza wyżej wymieniona nowelizacja ustawy - Prawo ochrony środowiska. Do treści rozporządzenia wprowadzono m.in. nowe pojęcia, takie jak poziom docelowy, poziom celu długoterminowego.

Regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz.U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje regulacja

Rozporządzenie w bezpośredni sposób dotyczy wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska, którzy w ramach realizacji zadań Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) odpowiadają za monitoring jakości powietrza w województwie zgodnie z art. 90 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska oraz na podstawie wyników monitoringu, tj. pomiarów, modelowania i metod szacowania dokonują co roku oceny jakości powietrza w województwie (art. 89 ustawy - P.o.ś.) a także wykonują pięcioletnie oceny jakości powietrza (art. 88 ust. 2 ustawy - P.o.ś.), które mają za zadanie zweryfikować potrzeby w zakresie systemu oceny jakości powietrza. Rozporządzenie dotyczy również pośrednio wojewodów, a od 1 stycznia 2008 r. również marszałków województw, którzy na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. z 2005 r. Nr 175 poz.1462) przejmą od wojewodów zadania związane z opracowaniem programów ochrony powietrza na podstawie klasyfikacji stref wynikającej z rocznych ocen jakości powietrza.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia był konsultowany z wojewódzkimi inspektorami ochrony środowiska. Większość uwag wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska została uwzględniona. W ramach konsultacji społecznych projekt zostanie umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska oraz skonsultowany będzie m.in. z wojewodami, marszałkami, Głównym Inspektorem Sanitarnym oraz instytucjami naukowymi. Szczegółowa lista podmiotów z którymi prowadzone będą konsultacje społeczne w załączeniu.

Po przeanalizowaniu opinii nadesłanych w ramach konsultacji społecznych ocena skutków regulacji zostanie uzupełniona o omówienie wyników tych konsultacji.

3. Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Koszty wykonywania ocen jakości powietrza są związane z kosztami pracy, kosztami bieżącymi związanymi z funkcjonowaniem sieci stacji pomiarowych i wykonywaniem analiz (istotne składniki kosztów to odczynniki i gazy), koszty inwestycyjne związane z infrastrukturą techniczną. Koszty monitoringu są uzależnione od listy substancji objętych obowiązkiem wykonywania ocen, określonych nowelizowaną ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz.U. z 2002 r. Nr 87 poz. 796) – obecnie nowelizowanym.

Dotychczasowe przepisy w sprawie wykonywania ocen jakości powietrza obejmują dwutlenek siarki, dwutlenek azotu i tlenki azotu, benzen, ozon, tlenek węgla, pył

zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5 (tylko pomiary), ołów w pyle zawieszonym PM10. Szacuje się, że koszt funkcjonowania systemu oceny jakości powietrza pod kątem tych zanieczyszczeń w Polsce (koszty ponoszone przez Inspekcję Ochrony Środowiska) w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynosi ok. 40 mln zł rocznie. Do tego docelowo bieżące koszty pomiarów i oceny jakości powietrza na potrzeby realizacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, niklu, rtęci i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu wynosić będą ok. 6 mln zł rocznie.

Koszty regulacji w powiązaniu z wdrożeniem projektu rozporządzenia w sprawie poziomów niektórych substancji (wynikającego z upoważnienia zawartego w art. 86 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo ochrony środowiska) będą bezpośrednio związane z koniecznością rozszerzenia programu monitoringu i oceny jakości powietrza o nowe substancje. Koszty wdrożenia dyrektywy 2004/107/WE zostały oszacowane w Ocenie Skutków Regulacji ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2007 r. Nr 88, poz. 587) zmieniającej dotychczasowe brzmienie art. 90 tej ustawy. Poniżej przedstawiono wyciąg z tabeli dot. szacunkowych kosztów wdrożenia i realizacji zapisów dyrektywy 2004/107/WE w Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2006-2007 w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska⁴⁾.

L.p.	Instytucja	Wyszczególnienie	Szacunkowy koszt	Termin wydatkowania	Szacunkowe wydatki łącznie w latach 2006-2007
I.	Koszty związane z przygotowaniem systemów oceny jakości powietrza pod kątem dyrektywy nr 2004/107/WE				
	GIOŚ	- nieinwestycyjne (przygotowanie systemu, opracowanie materiałów metodycznych, szkolenia)	200 tys. zł	2006-2007	200 tys. zł
	WIOŚ	- nieinwestycyjne (ocena wstępna jakości powietrza, projekt sieci)	200 tys. zł * 16	2006-2007	3 200 tys. zł
		- inwestycyjne: - ok. 80 samplerów do poboru prób, - aparatura laboratoryjna, w tym ASA z kuwetą i GCMS, wagosuszarki,	8 000 tys. zł	2006-2007	8 000 tys. zł
		- infrastruktura pod nowe stacje, - analizatory rtęci gazowej.	4 000 tys. zł		4 000 tys. zł
II.	Koszty funkcjonowania systemu oceny jakości powietrza pod kątem dyrektywy na 2004/107/WE				
	GIOŚ	- dodatkowe etaty: 2 osoby (krajowe oceny jakości powietrza, nadzór nad funkcjonowaniem systemu, raportowanie danych)	32 tys. zł * 2	na rok	128 tys. zł
			7 tys. zł * 2 (utworzenie stanowiska)	jednorazowo	14 tys. zł
		- koszty usług obcych związanych z poszerzeniem zakresu i ilości przetwarzanych danych o jakości powietrza (funkcjonowanie bazy danych)	50 tys. zł	na rok	100 tys. zł

⁴⁾ Zestawienie szacunkowych kosztów wdrożenia i realizacji dyrektywy 2004/107/WE zostało opracowane na potrzeby Oceny Skutków Regulacji nowelizacji ustawy-P.o.ś. w 2006 r.

WIOŚ	- dodatkowe etaty: 5 osób /WIOŚ*16 (obsługa sieci poboru prób, prace laboratoryjne, obsługa baz danych, analiza danych, modelowanie, wykonywanie ocen)	32 tys. zł * 5 * 16 7 tys. zł * 5 * 16 (utworzenie stanowiska)	na rok jednorazowo	5 000 tys. zł 560 tys. zł
	- inne koszty bieżące wynikające z funkcjonowania systemu, w tym eksploatacja sieci poboru prób, praca laboratoriów (odczynniki, filtry kwarcowe do samplerów PM dla ok. 60 samplerów, media, transport)	100 tys. zł * 16	na rok	3 200 tys. zł

Rozszerzenie Państwowego Monitoringu Środowiska o wymagania dyrektywy 2004/107/WE oznacza nie tylko konieczność prowadzenia monitoringu i ocen jakości powietrza pod kątem arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10, co zostało oszacowane wg powyższej tabeli na kwotę 4,1 mln zł na rok, ale również wdrożenia pomiarów wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych innych niż benzo(a)piren na 1 stacji tła miejskiego w województwie, co szacuje się na kwotę 0,8 mln zł rocznie oraz pomiarów WWA, arsenu, kadmu, niklu i całkowitej rtęci w stanie gazowym oraz depozycji całkowitej tych zanieczyszczeń – koszty wraz z modelowaniem matematycznym i resztą programu krajowego szacowane na 1,1 mln zł.

Część kosztów funkcjonowania systemu oceny jakości powietrza jest finansowania ze środków budżetowych. Pozostała część pochodzi od Narodowego i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W 2007 r. nie nastąpił przyrost budżetów Inspekcji Ochrony Środowiska z tytułu nowych zadań, tj. rozszerzenia zakresu badań i oceny jakości powietrza zgodnie z wymaganiami dyrektywy nr 2004/107/WE mimo, że zgodnie z dyrektywą nr 2004/107/WE system oceny jakości powietrza z rozszerzonym programem pomiarowym, w tym codziennym wykonywaniem pomiarów wysokiej jakości powinien zostać uruchomiony od początku 2007 r.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie pośrednio będzie miało wpływ na sytuację i rozwój regionalny. Nowelizacja rozporządzenia wprowadza do systemu oceny jakości powietrza obowiązek oceny nowych zanieczyszczeń (arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10), co umożliwi identyfikację sytuacji przekroczeń normowanych poziomów substancji w powietrzu i tam, gdzie zajdzie taka potrzeba wskaże konieczność wdrożenia działań naprawczych. To ostatnie będzie miało wpływ na podejmowane

decyzje w odniesieniu do rozwoju regionalnego, w tym dotyczące alokacji środków publicznych krajowych i zagranicznych.

7. Wpływ aktu normatywnego na środowisko

Rozporządzenie będzie miało pozytywny wpływ na środowisko. Rozszerzony zakres oceny jakości powietrza umożliwi nie tylko zdobycie szerszych informacji o jakości powietrza, ale również da podstawy do zainicjowania dodatkowych działań naprawczych w miejscach, gdzie notuje się wysokie stężenia zanieczyszczeń.

8. Wskazanie źródeł finansowania

Koszty wdrożenia dyrektywy 2004/104/WE zostały uwzględnione w Ocenie Skutków Regulacji ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2007 r. Nr 88 poz. 587).

Koszty wdrożenia regulacji powinny być w całości pokrywane z budżetu państwa, gdyż realizacja niniejszej regulacji pozwala na realizację postanowień dyrektywy 2004/107/WE, do czego Polska jako kraj członkowski Unii Europejskiej jest zobowiązana.

Jednocześnie należy stwierdzić, że obecny system finansowania Państwowego Monitoringu Środowiska wymusza poszukiwanie przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska i wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska – podmioty odpowiedzialne za realizację przepisów dyrektywy 2004/107/WE - środków na ten cel m.in. w Narodowym i Wojewódzkich Funduszach Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Istnieje ryzyko, że obecny system finansowania Państwowego Monitoringu Środowiska nie zagwarantuje ciągłości monitoringu metali ciężkich i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych zgodnie z dyrektywą 2004/107/WE.

W związku z powyższym, z uwagi na obecną sytuację, koszty Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska powinny być finansowane z budżetu wojewodów lub ze środków Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, koszty Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska powinny być finansowane z budżetu państwa lub środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Należy podkreślić, że do przeprowadzenia oceny jakości powietrza, których wyniki przekazywane są m.in. do Komisji Europejskiej konieczne jest uzyskanie pełnych serii pomiarowych równomiernie pokrywających okres całego roku co wymaga stabilnego i płynnego finansowania monitoringu; dotychczasowy sposób dofinansowania tych prac ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nie spełnia tego warunku.

9. Opinia o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Przedkładany projekt rozporządzenia jest zgodny z dyrektywą Rady 96/62/WE z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (Dz. Urz. WE L 296 z 21.11.1996, str.55) oraz czterema dyrektywami pochodnymi:

- dyrektywą Rady 1999/30/WE z dnia 22 kwietnia 1999 r. odnoszącą się do wartości dopuszczalnych dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu oraz pyłu i ołowiu w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. WE L 163 z 29.06.1999, str.41);
- dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/69/WE z dnia 16 listopada 2000 r. odnoszącą się do wartości dopuszczalnych benzenu i tlenku węgla w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. WE L 313 z 13.12.2000, str.12);
- dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/3/WE z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ozonu w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. WE L 67 z 09.03.2002, str.14);
- dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, niklu, rtęci i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. UE L 23 z 26.01.2005, str.3).

Załącznik

Lista podmiotów biorących udział w konsultacjach społecznych dot. projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu

1. Wojewodowie - wszyscy
2. Marszałkowie – wszyscy
3. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska - wszyscy
4. Główny Inspektor Sanitarny, ul. Długa 38/40, 00-238 Warszawa
5. Państwowa Rada Ochrony Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
6. Liga Ochrony Przyrody, ul. Tamka 37 m 2, 00-350 Warszawa
7. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, ul. Wiejska 6/8, 00-902 Warszawa
8. Centrum Prawa Ekologicznego, ul. Uniwersytecka 1, 50-951 Wrocław
9. Związek Miast Polskich, ul. Robocza 46 a, 61-517 Poznań
10. Krajowa Izba Gospodarcza, ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa
11. Polski Klub Ekologiczny, ul. Słowackiego 26a, 31-014 Kraków
12. Polska Zielona Sieć, ul. Raszyńska 32/34, 02-026 Warszawa
13. Unia Metropolii Polskich, Biuro Rady i Zarządu Fundacji, Pl. Defilad 1, 00-901 Warszawa
14. Polska Akademia Nauk – Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 34, 41-819 Zabrze
15. Instytut Ochrony Środowiska, ul. Krucza 5/11d, 00-548 Warszawa
16. Politechnika Warszawska - Wydział Inżynierii Środowiska, ul. Nowowiejska 20, 00-653 Warszawa
17. Politechnika Wrocławska, Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska, Wybrzeże Wyspiańskiego 27 bud. A-1, 50-370 Wrocław
18. Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, ul. Kossutha 6, 40-844 Katowice
19. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, ul. Podleśna 61, 01-673 Warszawa
20. Politechnika Gdańska, Wydział Chemiczny, ul. G. Narutowicza 11/12, 80-952 Gdańsk
21. Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Ekologii Miast, ul. Lipowa 73, 90-568 Łódź
22. Polska Izba Gospodarcza „Ekorozwój”, ul. Srebrna 16, 00-810 Warszawa